

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.188/2019/4.

A tanács tagjai: Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit a tanács elnöke

Nyíróné dr. Kiss Ildikó előadó bíró

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve (**felperes címe**)

Az alperes: alperes neve (**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

OBH Jogi Képviseleti Főosztály (fél címe

ügyintéző: . Kanpik Zoltán)

A per tárgya: Személyhez fűződő jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Törvényszék 27.P.20.809/2017/14.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.663/2018/4/II.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000 (hetvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes a felperes és az alperes (a továbbiakban: a felek) között a Balassagyarmati Törvényszéken kártérítés iránt folyamatban lévő perben benyújtott előkészítő iratában az alábbiakat írta: „Felmerül a gyanú, hogy **B. M.** – a Budakörnyéki Bíróság 1.P.21.098/2012. számon folyamatban volt per felperese – a Budakörnyéki Bíróság előtt 1.P.21.098/2012. számon folyamatban volt pert kizárólag azért indította a jelen per felperesével szemben, hogy a jelen per felperese elismerhesse a követelést azzal, hogy a számára kedvezőnek vélt megállapítások jogerős ítéletben szerepeljenek" (a továbbiakban: első kijelentés). „A Budakörnyéki Bíróság 1.P.21.098/2012/2. számú ítéletében foglalt pénzfizetésre vonatkozó rendelkezést a felperes nyilvánvalóan nem teljesítette **B. M.** felé" (a továbbiakban: második kijelentés).

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az előkészítő iratban írt kijelentésekkel megsértette becsületét és jóhírnevét; kérte az alperes kötelezését 250.000 forint sérelemdíj megfizetésére; elégtételadásként bocsánatkérő levél írására és a jogsértő beadvány visszavonására.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A beadványt nem közhatalmat gyakorló szervként, hanem a felperes által perbe vont alperesként terjesztette elő. Polgári perben tett nyilatkozat nem valósít meg személyiségi jogsértést. A sérelmezett előkészítő iratban nem tényeket állított, hanem véleményt nyilvánított, ami nem volt öncélú, indokolatlanul bántó vagy sértő, hanem a követeléssel szembeni védekezését jelentette.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 1:3. §-ára, 2:45. §-ára, 2:52. §-ára, 6:518. és 6:519. §-aira, továbbá a 6:549. §-ára alapította.
- [5] A bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén igényelt sérelemdíj személyiségi jogi jogsértést feltételez. Személyiségvédelmi igényt olyan jogsértő magatartás alapoz meg, amely az egyén személyhez fűződő jogát is sérti. A sérelemdíj megállapításának feltétele a bizonyított személyiségi jogi jogsértést kiváltó jogellenes magatartással okozati összefüggésben keletkezett nem vagyoni hátrány.
- [6] A felperes által sérelmezett, egy perben előterjesztett előkészítő iratban tett kijelentések nem alkalmasak a felperes becsületének és jóhírnevéhez fűződő joga megsértésének a megállapítására. Nem tényállításként, hanem az alperes részéről az adott perben kialakult véleménynyilvánításként, értékítéletként minősíthetőek, amelyben az alperes a kártérítési perben kialakított álláspontját, véleményét összegezte, és amelyet az alperes nem öncélúan, hanem a perben előadott érdemi védekezésként fogalmazott meg.
- [7] A sérelmezett kijelentések nem utalnak a felperes ügyvéd foglalkozására, így minden alapot nélkülöz a felperes azzal kapcsolatos hivatkozása, hogy őt az alperes a beadványban elsősorban ügyvéd mivoltában sértette. A jóhiszeműség és a tisztesség polgári jogi alapelvének esetleges sérelme nem alapoz meg személyiségvédelmet.
- [8] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.
- [9] Közzétett határozatokra hivatkozva kifejtette: egységes a bírói gyakorlat abban a kérdésben, hogy perbeli nyilatkozatok nem eredményezik a személyiségi jogok megsértését, ha azok a per tárgyával összefüggésben állnak, a fél álláspontjának

alátámasztására szolgálnak és kifejezőmódjukban nem tekinthetők indokolatlanul sértőnek, bántónak vagy lealázónak. A perben előadott nyilatkozatok abban az esetben sem alkalmasak a személyhez fűződő jog megsértésének a megállapítására, ha a bizonyítás tükrében utóbb valótlannak bizonyulnak (BDT 2006.1429).

- [10] Senkit nem érhet hátrány amiatt, ha a vele szemben indított perben a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeit betartva védekezik és ennek során olyan tényelőadást vagy véleményt fogalmaz meg, amely alkalmas lehet az ellenérdekű fél negatív színben való feltüntetésére (BDT. 2018.3901.).
- [11] Az alperes a sérelmezett kijelentéseket tartalmazó előkészítő iratot a felperes kártérítési igényével szembeni érdemi védekezéséért terjesztette elő. Ezzel a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményeinek a figyelembevételével, a felperes személyiségi jogainak megsértése nélkül járt el.
- [12] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének első fordulataból, mint a törvény előtti egyenlőséget rögzítő alkotmányos alapjogi rendelkezésből a polgári perben alapvetően az következik, hogy maga az eljárás a kétoldalú meghallgatás elvén alapul. A felperes igényét polgári per útján érvényesítheti, míg az alperesnek törvényben biztosított joga és lehetősége a keresettel szembeni védekezés. A felek meghallgatásának az egész eljárást meghatározó jogelvéből fakad, hogy a bíróság mindkét fél részére lehetőséget teremt arra: a másik fél tényelőadására, jogi álláspontjára vonatkozó saját véleményét, tényelőadását perjogi keretek között megfelelően kifejtse.
- [13] A polgári per ezen elvéből adódó, a felek jogegyenlőségével kapcsolatos rendelkezések valamennyi peres félre, így - amennyiben vele szemben támasztanak igényt - a bíróságra is kiterjednek. A perben alperesként eljáró bíróság sem fosztható meg attól a lehetőségtől, hogy a jogszabályok adta keretek között védekezzen, perbe vont alperesként a felperes keresetére és tényelőadására a perrel kapcsolatos álláspontját megfelelően előadja.
- [14] A Balassagyarmati Törvényszék előtt 20.P.20.187/2017. szám alatt folyamatban lévő perben a felperes maga csatolta be a Budakörnyéki Bíróság 1.P.21.098/2012/2. számú ítéletét. Az ebben foglaltakra tett észrevételekkel az alperes a védekezése körében nem lépte át az adott eljárás kereteit, azok alapvetően a véleményét fejezték ki. A másodfokú bíróság ezért - figyelemmel a kialakult alkotmánybírósági gyakorlatra [36/1994. (VI.24.) AB határozat] - azt vizsgálta: az alperes túllépte-e a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos kereteit.
- [15] A vélemény-nyilvánítási szabadság alkotmányos elve minden értékítéletre egyaránt kiterjedő jogelv, amelyből nem zárhatóak ki még az adott esetben hamis, értéktelen, érzelmeken vagy hamis érveken nyugvó, túlzott, felfokozott vélemények sem. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság: az alperes a sérelmezett első kijelentésben véleménynyilvánításként adta elő a korábbi felperesi perindítással kapcsolatban tett feltevését; a második kijelentésben

pedig feltételezésbe bocsátkozott, amikor kinyilvánította azt a véleményét, hogy a felperes nem tett eleget az általa hivatkozott perben hozott ítélet marasztalásának. Minden alapot nélkülöz az az állítás, hogy a kijelentések alkalmasak a felperes becsületének csorbítására vagy jóhírnevének megsértésére.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [16] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet megváltoztatását és a keresetének történő helyt adást kérte. Megsértett jogszabályként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) alapvető elveit és a 221. §-át, továbbá a Ptk. 2:42. §-át, 2:45. §-át és a 13/2014. (IV.18.) AB határozatot jelölte meg.
- [17] A felperes felülvizsgálati kérelmében fenntartotta azt az első- és másodfokú eljárásban is kifejtett álláspontját, hogy az alperes és képviselője tudott a felperes ügyvéd hivatásáról. A köztudomású tény régi Pp. 163. § (3) bekezdésében szabályozott fogalmának és a fogalom alkalmazásának nyílt és durva megsértése a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy minden alapot nélkülöz az azzal kapcsolatos hivatkozása: őt az alperes a beadványban elsősorban ügyvéd mivoltában sértette. Az ügyvéd munkája, megítélése a Ptk. 2:45. § alapján is fokozott védelem alatt áll, az alperes a sérelmezett kijelentésekkel ügyvédi mivoltában sértette meg.
- [18] A jóhírnév megsértését szabályozó Ptk. 2:45. § (2) bekezdése nem tesz különbséget abban, hogy a jogsértés mikor és hol történik. Az eljáró bíróságok megszorítóan értelmezték a jóhírnév megsértésének fogalmát, amikor kifejtették: a polgári perben tett nyilatkozat nem lehet alapja személyiségi jogsértésnek.
- [19] A jogerős ítélet sérti a 13/2014. (IV.18.) AB határozatát, amely kiemeli: „a közlés módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát kell értékelni”; továbbá „a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját”. Az eljáró bíróságok nem foglalkoztak a közlés módjával, tárgyával és kontextusával, ezáltal nem tettek eleget a Pp.-ben szabályozott kötelezettségüknek.
- [20] Az eljáró bíróságok jogszabálysértően állapították meg, hogy az alperes kijelentései véleménynyilvánításnak minősülnek. Az Alkotmánybíróság határozata szerint a véleménynyilvánítás értékítélet; aminek sajátossága az, hogy igazságtartalma nem ellenőrizhető és nem igazolható. A tényállítások pedig mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető.
- [21] A sérelmezett második kijelentés (az ítéletbe foglalt pénzfizetésre vonatkozó rendelkezést nyilvánvalóan nem teljesítette) bizonyítás útján igazolható és ellenőrizhető; ezért az nem véleménynyilvánításnak, hanem tényállításnak minősül. A tartozás megfizetését igazolja, hogy nem indult végrehajtási eljárás. Az

alperes tehát tényállításokat tett, amelyeket nem tudott sem igazolni, sem megvédeni és alkalmasak becsületének és jóhírnevének (munkájának) csorbítására.

- [22] Az alperes ismerte a foglalkozását és kifejezetten tudatában volt a közlés valótlanságának is. Elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának vizsgálata. A véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta, ezért nem hivatkozhat a mindenkit megillető véleménynyilvánítás jogára és annak korlátatlanságára.
- [23] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. A felperes felülvizsgálati kérelmében csak formálisan jelölt meg konkrét megsértett jogszabályhelyeket, a jogszabálysértések leírása helyett kizárólag az első- és másodfokú eljárásban előterjesztett érveit, jogi álláspontját ismételte meg. Nem alapozza meg a felülvizsgálati kérelmet, hogy az eljárt bíróságok nem a keresetének megfelelő tartalmú döntést hoztak.
- [24] A jogerős ítélet nem jogszabálysértő. A sérelmezett kijelentések nem alkalmasak a felperes becsületének és a jóhírnévhez való joga megsértésének a megállapítására. Nem tényállítások, hanem az alperes adott perben kialakult véleménynyilvánításaként, értékítéleteként minősíthetőek.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A Kúria a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása előtt az alábbiakra mutat rá: A felülvizsgálati eljárás tárgya a régi Pp. 270. § (2) bekezdés alapján a jogerős határozatnak a felülvizsgálati kérelem keretei között történő felülbírálata. A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 4. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem - mint az eljárást megindító és annak kereteit meghatározó rendkívüli jogorvoslati eszköz - jogi jelentősége egyebek között abban jelölhető meg, hogy a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelemben megjelölt ok vagy okok keretei között bírálhatja felül. Ennek következtében eljárása során csak azon jogszabálysértés, vagy jogszabálysértések fennállását vizsgálhatja, amelyeket a fél felülvizsgálati kérelmében megjelölt.
- [26] A régi Pp. 272. § (2) bekezdése a felülvizsgálati kérelem tartalmi kellékeit akként határozza meg, hogy annak tartalmaznia kell: a támadott határozat megjelölését, a Kúria döntésére irányuló határozott kérelmet, a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölését, továbbá a jogorvoslati kérelem indokolásának ismertetését.
- [27] A PK vélemény 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása. Az előbbivel szemben az a követelmény érvényesül, hogy a fél a felülvizsgálati kérelemben pontosan jelölje meg a

jogforrást és azon belül azt a konkrét jogszabályhelyet, amelynek megsértésére hivatkozik. A jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében pedig a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatosan részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját.

- [28] Ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 6. pont). A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést és a jogszabálysértésre való hivatkozás indokait. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek (BH 2015.307.).
- [29] A felperes megsértett jogszabályhelyként sorolta fel a régi Pp. alapvető elveit. A régi Pp. az alapvető elveket az I. Fejezetben, az 1. § - 9. § rendelkezéseiben szabályozza. A felülvizsgálati kérelemből nem tűnik ki, hogy a felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet melyik alapelvet sérti. A Kúria ezért a felperesnek a Pp. alapelvek megsértésére tett hivatkozását érdemben nem vizsgálta.
- [30] Ugyanígy nem vizsgálta a 13/2014. (IV.18.) AB határozat állított megsértését sem. A felülvizsgálati kérelem ugyanis a régi Pp. 270. § (2) bekezdés rendelkezései szerint jogszabálysértésre hivatkozással terjeszthető elő. Az alkotmánybírósági határozat pedig az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdés alapján nem jogszabály.
- [31] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem érdemben elbírálható keretei között vizsgálta felül.
- [32] A felülvizsgálati kérelem érdemben elbírálható része megalapozatlan.
- [33] Megalapozatlanul állította a felperes a régi Pp. ítélet indokolásának szabályait tartalmazó 221. § megsértését. A jogerős ítélet indokolása tartalmazza a tényállást az arra vonatkozó bizonyítékok megjelölésével, hivatkozik azokra a jogszabályokra, amelyeken a bíróság ítélete alapszik. A figyelembe vett, kialakult bírói gyakorlatra hivatkozással részletesen tartalmazza az eljáró bíróságok jogi álláspontját és annak indokolását. Maradéktalanul eleget tesz a jogszabály ítélet indokolásával szemben támasztott követelményeinek.
- [34] Az eljáró bíróságok részletesen indokolták azt is, hogy a sérelmezett kijelentéseket miért tekintették olyan véleménynyilvánításnak, ami nem valósította meg a felperes személyiségi jogának sérelmét. A Kúria az első- és másodfokú bíróság ebben a körben kifejtett jogi érvelésével maradéktalanul egyetért, annak megismétlését a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 254. § (3) bekezdés szerint mellőzi.

- [35] A Kúria hangsúlyozza: kifejezetten az ügyvédi hivatását sértő állítás hiányában akkor sem állapítható meg a felperes ügyvédi mivoltában történő megsértése, ha az alperes ismerte a felperes foglalkozását. Az elsőfokú bíróság a kijelentések nyelvtani, tartalmi értelmezésével helyesen jutott arra a következtetésre, hogy azokban semmi nem utalt a felperes foglalkozására. Nem jogszabálysértő ezért az a megállapítása, hogy a kijelentések nem minősítették a felperes ügyvédi tevékenységét, mert a felperes az alapperben magánszemélyként járt el.
- [36] Megalapozatlan a felperesnek az az állítása is, hogy az eljáró bíróságok jogszabálysértően szűkítették a jóhírnév megsértésének fogalmát, amikor kifejtették: a polgári perben tett nyilatkozat nem lehet alapja személyiségi jogsértésnek. A jogerős ítélet ugyanis nem feltételek nélkül zárta ki a perben tett előadásokat a jóhírnév megsértésére alkalmas nyilatkozatok közül; akkor nem eredményezik a személyiségi jogok megsértését, ha összefüggésben állnak a per tárgyával, a fél álláspontjának kifejtésére szolgálnak és kifejezőmódjukban nem tekinthetők indokolatlanul bántónak vagy lealázónak. (jogerős ítélet 3. oldal hatodik bekezdés)
- [37] A kifejtettekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem sértette a felülvizsgálati kérelemben megjelölt eljárási és anyagi jogszabályokat, ezért azt a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül bírálta el.
- [39] Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban megtérítést igénylő költsége nem merült fel, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 79. § (1) bekezdése alapján a Kúriának ebben a kérdésben nem kellett határoznia.
- [40] A felülvizsgálati kérelem nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperes köteles a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés d) pontja és az 50. § (1) bekezdése szerinti 70.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2020. február 18.

dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. a tanács elnöke, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. előadó bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül: